Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător – Sîrbu Victor
Dosarul nr. 3a-1190/25
2-23143281-02-3a-03042025

D E C I Z I E
dispozitiv

03 decembrie 2025 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele ședinței, judecător Sîrbu Victoria
Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Morozov Sabrina

a examinat în ședință publică, apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 10 decembrie 2024, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Turculeț Ștefan împotriva Ministerului Afacerilor Interne, terț Serviciul Protecție Internă a MAI cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 10 decembrie 2024.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător – Sîrbu Victor
Dosarul nr. 3a-1190/25
2-23143281-02-3a-03042025

D E C I Z I E

03 decembrie 2025 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele ședinței, judecător Sîrbu Victoria
Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Morozov Sabrina

examinând în ședință publică, apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 10 decembrie 2024, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Turculeț Ștefan împotriva Ministerului Afacerilor Interne, terț Serviciul Protecție Internă a MAI cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile din acțiune

- La 09 octombrie 2023, Turculeț Ștefan a depus acțiune în instanța de judecată împotriva Ministerului Afacerilor Internet, terț Serviciul Protecție Internă, solicitând anularea ordinului Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nr. 125ef. din 08 septembrie 2023 „*cu privire la sancționarea disciplinară a unor angajați din cadrul IGSU al MAI)*”, în partea ce vizează pe Turculeț Ștefan, ca fiind ilegal în fond, emis cu încălcarea procedurii stabilite.

În motivarea acțiunii înaintate s-a indicat că Turculeț Ștefan activează în cadrul Ministerului Afacerilor Interne din 14 martie 2011 până în prezent, perioadă în care a exercitat diverse funcții publice de execuție și de conducere, iar din data de 13 iulie 2020, a fost numit în funcția de șef al Catedrei „Pregătirea și perfecționarea serviciului de salvatori și pompieri” (cu statut de secție) a Centrului republican de instruire (cu statut de direcție) al IGSU al MAI.

Totodată, în perioada 01 iunie - 08 noiembrie 2022, a fost angajat al Inspectoratului de Management Operațional al Ministerului Afacerilor Interne, iar din 09 noiembrie 2022 a revenit în funcția de șef al Catedrei menționate.

Pe parcursul activității în cadrul subdiviziunii Centrului, doar în anul 2023, a participat la instruirea a 60 de angajați ai Inspectoratului cu privire la formarea profesională inițială a acestora. A organizat și desfășurat cursuri de instruire a angajaților unor obiective publice în domeniul apărării împotriva incendiilor, la care au participat peste 300 de persoane din cadrul unor obiective economice, dar și angajați din cadrul IP „Direcției Generale pentru Administrarea Clădirilor Guvernului Republicii Moldova”, reprezentanți ai Ambasadei Austriei în Republica Moldova, angajați ai „OTP Bank” SA, ÎM „Orange Moldova” SA, SA „Moldcell”, precum și angajați ai UNCHR Oficiul Chișinău.

În cadrul proiectului pilot „Consolidarea capacităților de protecție civilă în Republica Moldova”, organizat de IGSU al MAI și Solidarity Fund PL în Moldova, în luna iulie 2023, a participat la instruirea 44 de pompieri voluntari, din cadrul a 14 posturi voluntare de salvatori și pompieri din Republica Moldova.

Mai indică că a participat activ, la organizarea locației din cadrul sediului Răzeni a Centrului Republican de Instruire al IGSU al MAI, cu privire la desfășurarea celui de-al doilea Summit al Comunității Politice Europene, din 01 iunie 2023.

Concomitent, a participat în cadrul proiectului pilot „îmbunătățirea capacităților de comunicații bazate pe TIC în zona transfrontalieră Nord-Estul României - Republica Moldova”, precum și în cadrul atelierului de lucru (al 4-lea) „Identificarea nevoilor de antrenament pentru serviciile profesioniste pentru situații de urgență din România și Republica Moldova”, în cadrul proiectului internațional SMURD-2.

Susține că este absolvent al cursului de formare managerială de nivel de bază, cursului de instruire CBRN (2023), organizat de Departamentul de Stat al SUA,

cursului de instruire în domeniul formării pompierilor voluntari (2023), organizat în cadrul or. Wymyslowo, Polonia, absolvent al ciclului II, în țară precum și peste hotarele ei, specializat în domeniul tehnic, juridic și economic, absolvent al școlii doctorale în domeniu, în afara țării.

A menționat că în cadrul executării atribuțiilor de serviciu ca funcționar public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, nu a fost niciodată sancționat disciplinar.

Totodată, prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nr. 125ef. din 08 septembrie 2023 „*cu privire la sancționarea disciplinară a unor angajați din cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne*”, șeful Catedrei „Pregătirea și perfecționarea serviciului de salvatori și pompieri” (cu statut de secție) a Centrului republican de instruire (cu statut de direcție) al IGSU al MAI, maior al s/intern Turculeț Ștefan, a fost sancționat disciplinar cu mustrare aspră.

Consideră că ordinul în cauză este ilegal în fond, emis cu încălcarea procedurii stabilite și pasibil de anulare din următoarele motive de fapt și de drept.

Astfel, susține că potrivit materialelor anchetei de serviciu se atestă faptul că procedura administrativă a fost intentată la data de 21 iulie 2023.

Ca urmare a constatării unor ilegalități care nu ține de competența Serviciului Protecție Internă și Audit a Ministerului Afacerilor Interne, la data de 26 iulie 2023, în partea abaterilor admise sub aspect disciplinar de către angajatul Turculeț Ștefan, a fost propusă sesizarea IGSU al MAI, pentru efectuarea anchetei de serviciu și întreprinderea acțiunilor ce se impun.

Suplimentar a indicat că ancheta de serviciu efectuată de angajații SPIA al MAI a fost finalizată la data de 08 septembrie 2023, fapt confirmat prin ordinul nr. 125ef. din data de 08 septembrie 2023 cu privire la sancționarea disciplinară a unor angajați din cadrul IGSU al MAI, unde a fost sancționat și maiorul s/intern Ștefan Turculeț.

Astfel, procedura administrativă a durat în perioada iulie – septembrie 2023, adică un termen mai mare de 30 de zile.

Cu referire la prevederile pct. 59, 60, 61 al Statului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (*aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr, 409 din 07 iunie 2017*), durata desfășurării anchetei de serviciu nu va depăși termenul 30 de zile, fără a lua în calcul timpul aflării funcționarului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii, concediul medical sau concediul paternal.

Termenul anchetei de serviciu poate fi suspendat în cazul în care funcționarul public cu statut special se află în concediu anual de odihnă, concediu de studii,

concediu medical sau în concediu paternal, precum și în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare. Termenul de suspendare a anchetei de serviciu în cazurile descrise la prevederile pct. 60 nu va depăși 6 luni, din data comiterii presupusei abateri disciplinare, care este termenul de prescripție și de tragere la răspundere disciplinară. Necesitatea și motivele suspendării anchetei de serviciu se indică într-un raport și se prezintă spre aprobare conducătorului care a dispus inițierea anchetei de serviciu sau persoanei care îl înlocuiește.

Potrivit normelor legale menționate supra, ancheta de serviciu (procedura administrativă) inițiată la data de 21 iulie 2023 urma să fie finalizată în termen 30 de zile, fapt care nu s-a realizat în termenul stabilit de normele imperative stabilite. Termenul procedurii administrative nu a fost prelungit.

Concomitent, a susținut că în perioada de timp 07 - 14 august 2023, prin ordinul nr. 78ef. din 04 august 2023, i-a fost acordat concediu anul de odihnă lui Zaharia Vasile.

Astfel, în perioada 08 - 15 august 2023 a fost dispus suspendarea termenului de examinare a anchetei de serviciu, or termenul de finalizare a procedurii a fost omis, iar actul de constatare nr. 125ef. din 08 septembrie 2023 a fost emis în afara termenului legal.

La capitolul ce vizează termenul procedurii administrative a menționat că din perspectiva jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, legea trebuie să fie accesibilă persoanei și să fie previzibilă sub aspectul consecințelor sale (*Hotărârea Amann împotriva Elveției*). În sensul Convenției, o normă juridică trebuie să îndeplinească două condiții suplimentare: să fie accesibilă oricărei persoane, lucru care se realizează, de regulă, prin publicare; să fie enunțată cu claritate, astfel încât orice persoană să poată, în mod rezonabil, să își conformeze conduita cunoscând consecințele juridice ale faptelor sale.

Această ultimă condiție nu este îndeplinită, spre exemplu, atunci când norma legală nu prevede cu suficientă claritate condițiile în care autoritățile statale pot să ia o anumită măsură, precum și mijloacele de verificare a îndeplinirii condițiilor. În lipsa unor garanții procedurale, simpla existență fizică a normei legale nu este suficientă pentru a fi calificată drept lege, în sensul Convenției.

La fel, reține și constatările Curții Constituționale din hotărârea nr. 26 din 10 noiembrie 2020, or la acest aspect al clarității și previzibilității legii, Curtea reiterează că atât art. 23 alin. (2), cât și art. 54 alin. (2) din Constituție presupun faptul că orice limitare a drepturilor fundamentale trebuie să aibă loc, în mod obligatoriu, printr-o lege.

Articolul 54 alin. (2) din Constituție conține formula „prevăzută de lege”. Această formulă presupune existența unor exigențe care se referă la calitatea legii. Legea trebuie să fie accesibilă pentru persoanele vizate, clară și previzibilă în privința efectelor sale, adică trebuie să fie formulată cu o suficientă precizie pentru

a le permite persoanelor vizate, dacă este necesar, cu o consiliere juridică adecvată - să prevadă, în mod rezonabil, consecințele pe care le presupune o anumită acțiune și să-și conformeze conduita. Expresia „prevăzută de lege” presupune, inter alia, un caracter previzibil suficient al termenilor legali pentru a le oferi persoanelor indiciile corespunzătoare cu privire la circumstanțele și la condițiile în care autoritățile pot recurge la măsuri care le afectează drepturile garantate de Constituție.

La caz, atestă faptul că ancheta de serviciu (procedura administrativă) inițiată la data de 21 iulie 2023 a fost finalizată la data de 08 septembrie 2023 cu ordinul MAI nr. 125ef din 08 septembrie 2023. Astfel, se constată că procedura administrativă a durat cu mult peste termenul legal de 30 zile.

În conformitate cu art. 62 Cod administrativ, termenele stabilite de o autoritate publică pot fi prelungite la cerere. Cererea se depune până la expirarea termenului. Termenele legale pot fi prelungite numai dacă acest lucru este stabilit expres în lege.

La caz se mai constată faptul că a fost depășit, nejustificat, cu mult termenul legal de 30 zile de desfășurare a procedurii administrative.

Termenul procedurii administrative nu a fost prelungit în condițiile legii în conformitate cu prevederile art. 60 și art. 62 Cod administrativ.

Din considerentele expuse se conchide că procedura administrativă a fost desfășurată ilegal, în afara termenului stabilit de lege. Se menționează că legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare care stabilesc condiții de procedură cu privire la editarea normelor juridice. Comportamentul legal vizează atât activitatea de legiferare a Parlamentului, cât și stabilirea normelor interne de organizare și funcționare, care au o conexiune directă cu procesul legiferării. Importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență existând nu doar pentru indivizi, dar în mod egal și pentru autoritățile publice și private. În măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limita atribuțiilor care le-au fost conferite.

- La 26 decembrie 2023, reclamantul Turculeț Ștefan, a depus cerere suplimentară la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat anularea ordinului Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nr. 125ef. din 08 septembrie 2023 „*cu privire la sancționarea disciplinară a unor angajați din cadrul IGSU al MAI)*” în partea ce vizează persoana în funcție de maior s/intern Ștefan Turculeț, ca fiind ilegal în fond, emis cu încălcarea procedurii stabilite.

În motivarea cererii reclamantul a menționat că în urma depunerii cererii de chemare în judecată a Ministerului Afacerilor Interne, la data de 09 octombrie 2023 (nr. de intrare 20428 din 09 noiembrie 2023) și recepționării scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr. 11575 din 18 octombrie 2023 cu privire la

înregistrarea cauzei (*Nr. Dosarului 3-2911/2023, 2-23143281-12-3-09102023*), menționează că urmare înaintării unei petiții colective din numele angajaților Centrului Republican de Instruire (în continuare Centrul) (cu statut de direcție) Inspectoratul General pentru Situații de Urgentă (în continuare Inspectorat) al MAI, de către angajații Serviciului Protecție Internă și Anticorupție (în continuare SPIA) al MAI a fost dispusă inițierea anchetei de serviciu cu nr. An-479/23, în scopul verificării circumstanțelor invocate în petiția anonimă, aferent acțiunilor presupus ilegale ale șefului interimar al Centrului - Zaharia Vasile.

Astfel, cele invocate sunt confirmate și de unele explicații ale angajaților Centrului, parte a dosarului SPIA cu nr. An479/23 - lipsa unor obiecții sau a unor acțiuni ilegale.

Totodată, parte din colectivul centrului face parte reclamantul, dar careva petiții anonime sau scrisori de informare nu a semnat și nici nu a scris, remis sau expediat.

Menționează că în anul 2022 a mai fost depusă o petiție colectivă din numele angajaților centrului, unde careva măsuri nu au fost întreprinse (se anexează). Petiția ca conținut fiind întocmită ca urmare a acțiunilor ilegale ale conducerii centrului și a neachitării orelor suplimentare acumulate de către angajații ai centrului, în urma acordării suportului necesar la gestionarea crizei refugiaților din luna februarie 2022, ca activității peste programul de muncă stabilit.

În baza prevederilor ordinului MAI nr. 92 din 28 februarie 2023 cu privire la modul de stabilire și achitare a sporului de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate - angajaților din cadrul Centrului nu le-a fost efectuată achitarea orelor menționate.

În urma examinării petiției menționate din anul 2023, angajații SPIA au înaintat un demers cu nr. 4/An-479/23 din 27 iulie 2023 în adresa Inspectoratului cu privire la aspectele cu referire la implicarea angajaților în alte activități decât cele funcționale, jignirea arogantă a demnității și onoarei angajaților prin utilizarea cuvintelor necenzurate, injurioase, contribuirea la scăderea climatului moral-psihologic în colectivele tuturor subdiviziunilor subordonate centrului, amenințarea angajaților cu crearea problemelor în activitate. De altfel, cele menționate nu țin de competența angajaților SPIA.

Totodată, în demersul menționat fiind solicitată și informarea cu privire la măsurile întreprinse și rezultatul examinări, în conformitate cu legislația în vigoare.

Ca rezultat, fiind demarata ancheta internă de către angajații Direcției Audit și Control Intern a Inspectoratului, iar careva materiale cu referire la ancheta Inspectoratului în dosarul nr. An479/23 nu sunt.

O altă prevedere a Codului administrativ fiind expuse în art. 68 obligațiile autorităților publice, unde autoritățile publice sânt obligate să asigure: a) buna organizare și desfășurare a procedurii administrative; b) primirea, înregistrarea și

soluționarea petițiilor înaintate, precum și legalitatea deciziilor și comunicarea lor în termen legal; c) aplicarea dispozițiilor privind transparența administrației și accesul la informațiile publice.

Prin urmare, audierea angajaților Centrului fiind una selectivă (criteriile de selecție fiind mie necunoscute), unde nu toți angajații subdiviziunii au depus careva explicații.

În urma examinării explicațiilor din dosar, ca urmare a audienței angajaților subdiviziunii, cu excepția unui singur angajat, nimeni nu s-a expus negativ asupra comportamentului șefului interimar al Centrului (Zaharia Vasile) sau a șefului de catedră (Turculeț Ștefan).

O altă derogare de la legislație, stabilită în dosarul An-479/23 fiind data numirii în funcție a lui Zaharia Vasile.

Astfel, în conformitate cu prevederile ordinului IGSU nr. 110 EF din 01 septembrie 2022 (parte a Dosarului An-479/23), locotenent-colonel al s/intern Zaharia Vasile este numit șef interimar al Centrului republican de instruire (cu statut de Direcție), pentru o perioadă de 06 luni (până la data de 28 februarie 2023), iar prin ordinul IGSU nr. 21 EF din 27 februarie 2023 fiind prelungită perioada interimatului funcției (de la 01 martie 2023 până la 31 august 2023).

Așadar, în încheierea cu privire la rezultatele anchetei de serviciu cu privire la încălcarea legislației de către unii angajați din cadrul Inspectoratului al MAI emisă de către reprezentanții SPIA (Dosarul An-479/23, pag. 251, alin. 4), precum și în ordinul MAI nr. 125ef din 08 septembrie 2023 „*privire la sancționarea unor angajați din cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne*” (Dosarul An-479/23, pag. 260, alin 4) fiind indicat data numirii funcție a lui Zaharia Vasile - 01 ianuarie 2022.

Prin urmare, Turculeț Ștefan deține funcția de șef al Catedrei „Pregătirea și perfecționarea serviciului de salvatori și pompieri” (cu statut de secție), în gradul special de maior al serviciului intern.

În cadrul dosarului An-479/23, atât în încheiere, cât și în ordinul nr. 125ef/2023 fiind menționată funcția de șef interimar a Catedrei menționate, iar gradul special fiind de locotenent-colonel al serviciului intern (Dosarul An-479/23: pag. 254, aliniatul 2 și pag. 256, aliniatul 3). Concomitent indică, că șeful Inspectoratului General pentru Situații de Urgență fiind în gradul special de colonel al serviciului intern, unde în urma anchetei fiindu-i indicat gradul de locotenent-colonel al serviciului intern (dosarul An-479/23: pag. 255, alin.3).

Suplimentar reclamantul a remarcat că angajații SPIA au examinat aspectul cu referire la utilizarea resurselor administrative de către Zaharia Vasile și anume a automobilului de serviciu a Centrului, de model Fiat Ducato, anul fabricării 2022, cu n.î. MAI 2259.

Ca urmare, fiind indicat ordinul Inspectorului nr. 232 din 30 august 2022 „*cu privire la transmiterea automobilului de model Fiat Ducato, cu n.î. MAI 2259*” (dar nu a fost anexat), unde fiind indicată persoana responsabilă de automobil menționat (copia pașaportului tehnic se anexează).

Menționează că nici ordinul Inspectorului nr. 232 din 30 august 2022 și nici careva alte acte cu privire la transmiterea bunului menționat (Fiat Ducato, cu n.î. MAI 2259) nu i-au fost aduse la cunoștință.

Emiterea ordinelor sau a dispozițiilor la nivel de Centru nefiind în atribuția sau competența șefului de Catedră.

Ca urmare, conform prevederilor pct. 7 funcționarul este obligat conform Hotărârii de Guvern nr. 409 din 07 iunie 2017 „cu *privire la aprobarea Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne*”: 2) să acționeze cu responsabilitate, competență și devotament pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, pentru protejarea și promovarea valorilor și intereselor naționale ale Republicii Moldova, inclusiv în condițiile în care viața, sănătatea și bunurile îi sânt amenințate; 4) să fie disciplinat și vigilent, să-și consacre activitatea profesională îndeplinirii competente, integre, corecte și conștiincioase a atribuțiilor de serviciu; 8) să execute la timp și întocmai atribuțiile conform funcției deținute; 21) să informeze șeful ierarhic superior și autoritățile competente cu privire la faptele de corupție ori de influență necorespunzătoare săvârșite personal sau cele săvârșite de către alți funcționari publici cu statut special despre care a luat cunoștință; 23) să dea dovadă de demnitate în calitatea sa de funcționar public cu statut special; acțiuni ce sunt atribuite nu doar subsemnatului, dar prestabilite și pentru alți angajați din cadrul Centrului. Circumstanțe atribuite subsemnatului fiind cunoscute și altor angajați din cadrul Inspectoratului, dar pentru care nu au fost întreprins careva măsuri sau înainte care acțiuni în adresa acestora.

Încheierea pe dosarul fiind aprobată de către șeful adjunct al SPIA, comisar-șef de poliție Șevciuc Eugeniu, la data de 25 august 2023 (dosarul An-479/23, pag. 251), iar în copia dosarului, emis în adresa subsemnatului, lipsește pagina nr. 259, unde este indicat data contrasemnării încheieri SPIA și contrasemnatarul acesteia.

La caz, se atestă faptul că ancheta de serviciu (procedura administrativă) inițiată la data de 21 iulie 2023 și finalizată la data de 08 septembrie 2023 prin prevederile ordinului MAI nr. 125ef, ceea indică că procedura administrativă a durat cu mult peste termenul legal de 30 zile.

Totodată, subsemnatul a subliniat că este la prima abatere disciplinară, în urma căreia i-a fost aplicată sancțiunea de „mustrare aspră” (*conform prevederilor art. 58, alin. 1, lit. c) a Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne*) fără a fi stabilită

graviditatea faptelor comise și gradul direct a vinovăției subsemnatului, conform prevederilor conform prevederilor art. 58 a Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016.

Astfel, a precizat că sancțiunile aplicate se iau în vedere la evaluarea performanțelor profesionale, acordarea gradelor speciale, promovare și recompensare (*conform prevederilor art. 58, alin. 2 a Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016*) la care termenul pentru următorul grad special al subsemnatul fiind luna decembrie a anului 2023. Careva grade speciale în afara termenului stabilit conform legislației în vigoare nu mi-au fost acordate.

Răspuns la petiția colectivă menționată nu a fost întocmit și nici remis în adresa petiționarului, iar angajații Centrului care au fost informați fiind doar persoanele vizate în anchetă (Turculeț Ștefan și Zaharia Vasile), contrasemnătură, fără a oferi copia a Ordinului de sancționare.

Soluția instanței de fond

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru, din 10 decembrie 2024, cererea de chemare în judecată înaintată de Turculeț Ștefan a fost admisă și respectiv, anulat parțial ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 125ef. din 08 septembrie 2023 „*cu privire la sancționarea disciplinară a unor angajați din cadrul IGSU al MAI*”, în partea ce-l vizează pe Turculeț Ștefan.

Solicitarea apelantului

La 12 decembrie 2024, (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ*), Ministerul Afacerilor Interne a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru, din 10 decembrie 2024, iar la data de 14 martie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ*) a fost înregistrată cererea de apel motivată, fiind solicitat casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă integral acțiunea depusă de Turculeț Ștefan.

În motivarea cererii de apel s-a invocat că circumstanțele ce au stat la baza emiterii ordinului MAI nr.125 ef. din 08 septembrie 2023 derivă din ancheta de serviciu nr. An-479/23, inițiată la 21 iulie 2023 de Serviciul protecție internă și anticorupție al MAI, în temeiul unei plângeri anonime cu privire la pretinse abateri disciplinare comise de conducerea Centrului Republican de Instruire al IGSU, în special de către șeful interimar Zaharia Vasile, manifestate prin utilizarea bunurilor instituției în scopuri personale.

Astfel, apelantul a reiterat că în cadrul anchetei s-a constatat că Zaharia Vasile ar fi utilizat neautorizat, în perioada 01 septembrie 2022, automobilul de serviciu Fiat Ducato Combi, inclusiv după orele de program și în zilele de odihnă, pentru deplasări la domiciliul său și în alte localități, fără aprobări scrise sau ordine interne.

De asemenea, acesta ar fi dispus subalternilor să nu reflecte aceste deplasări în foile de parcurs, ceea ce a condus la înscrierea unor date neconforme realității, or audierea mai multor angajați a confirmat utilizarea vehiculului în afara cadrului legal și implicarea subalternilor în completarea eronată a documentelor.

Totodată, apelantul a reținut că Turculeț Ștefan a acționat la indicațiile verbale ale lui Zaharia Vasile, deși nu avea atribuții oficiale cu privire la evidența transportului, contribuind astfel la completarea incorectă a foilor de parcurs și la neinformarea conducerii despre neregulile constatate.

Respectiv, faptele descrise au fost calificate drept abateri disciplinare, contrare prevederilor Legii nr.288/2016 și Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI.

În altă ordine de idei, cu referire la constatarea instanței de fond cu privir ela depășirea termenului legal al anchetei, apelantul a susținut că procedura de soluționare a fost legală, întrucât termenul a fost suspendat pe durata concediului lui Zaharia Vasile și reluat ulterior, iar concluzia anchetei a fost aprobată la 25 august 2023, fiind emis ordinul MAI nr.125 ef. la 08 septembrie 2023.

Totodată, apelantul a argumentat că prelungirea cu 8 zile a anchetei nu a afectat drepturile persoanelor implicate și a fost necesară pentru stabilirea completă a circumstanțelor.

În concluzie, s-a susținut că sancțiunea disciplinară a fost aplicată în conformitate cu cadrul legal, iar hotărârea instanței de fond ar fi neîntemeiată, fiind rezultatul unei interpretări eronate a probelor și a normelor aplicabile.

Argumentele participanților la proces

În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantului Ministerul Afacerilor Interne – Ianciu Tatiana, a susținut integral cererea de apel și a solicitat admiterea acesteia, precum a fost formulată.

Intimatul Turculeț Ștefan, a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

Reprezentantul terțului Serviciul Protecție Internă, nu s-a prezentat dar a înaintat cerere de examinare a cauzei în lipsă, motiv din care, pornind de la reglementările art. 239 alin. (2) Cod administrativ, Completul judiciar a dispus judecarea cauzei în absența participanților neprezenți.

Aprecierea instanței de apel

- *Cu referire la admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ:*

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În temeiul art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) și (2) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ). Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Potrivit art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Dispoziția art. 207 alin. (2) Cod administrativ, prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 din Codul administrativ – procedura prealabilă; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde

cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

În temeiul art. 209 alin. (1) și (2) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

La caz, analizând materialele cauzei în coroborare cu materialele dosarului administrativ, instanța de apel atestă că nu s-a constatat că: ar exista o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; ar exista o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare sau; la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 Cod administrativ; acțiunea nu a fost semnată și depusă, în interesele lui Turculeț Ștefan, iar reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Având în vedere că în procesul examinării cererii de apel, nu au fost constatate circumstanțe care să determine inadmisibilitatea acțiunii, etapa verificării admisibilității fiind depășită, Completul consideră că litigiul urmează a fi examinat în fond, prin aprecierea argumentelor invocate și a probatoriului administrat.

- *Cu referire la fondul cauzei de contencios administrativ:*

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe atacată cu apel, prin prisma lucrărilor din dosar în raport cu prevederile legislației în vigoare, Completul judiciar statuează că apelul declarat este neîntemeiat și în conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Astfel, conform art. 219 alin. (1) - (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Conform art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93.

Din conținutul art. 93 Cod administrativ, rezultă că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

De asemenea, în conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

Astfel, potrivit art. 118 alin. (1) Cod de procedura civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar conform art. 122 alin. (1) din Cod, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Din actele dosarului rezultă că, prin ordinul nr. 125ef din 08 septembrie 2023 „*cu privire la sancționarea disciplinară a unor angajați din cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne*” în temeiul art. 58 alin. (1) lit. c) și d) și art. 59 alin. (13) din Legea nr. 288/2016 „*privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne*” și pct. 79 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul

Ministerului Afacerilor Interne (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2017), s-a ordonat:

- sancționarea disciplinară cu mustrare aspră, a maiorului serviciului intern Turculeț Ștefan, pentru încălcarea prevederilor ari. 50 lit. e) și o) și art. 52 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 288/2016 „*privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne*", pct. 7, subpct. 2), 4), 8), 21) și 23) din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (*aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2017*), pct. 2 din Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 366/2007 „*Cu privire la aprobarea normelor de exploatare a mijloacelor de transport în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne*", faptă manifestată prin lipsa acționării cu responsabilitate, competență și devotament pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, lipsa consacrării activității profesionale îndeplinirii competente, integre, corecte și conștiincioase a atribuțiilor de serviciu, neexecutarea la timp și întocmai a atribuțiilor conform funcției deținute, neinformarea șefului ierarhic superior și autoritățile competente cu privire la faptele de corupție ori de influența necorespunzătoare săvârșite personal sau cele săvârșite de către alți funcționari publici cu statut special despre care a luat cunoștință, lipsa dovezii de demnitate în calitatea sa de funcționar public cu statut special, nerespectarea principiilor, normelor și regulilor activității profesionale: neinformarea șefului ierarhic superior și autoritățile competente cu privire la laptele de influență necorespunzătoare săvârșite personal sau cele săvârșite de către alți funcționari publici cu statut special despre care a luat cunoștință, abuzarea de calitatea sa oficială și compromiterea, prin activitatea sa privată ori publică a prestigiului funcției sau al instituției din care face parte, șeful Catedrei „*Pregătirea și perfecționarea serviciului de salvatori și pompieri*" a Centrului Republican de Instruire al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.

La caz, invocând mai multe aspecte de procedură încălcate la emiterea ordinului respectiv, Turculeț Ștefan a depus prezenta acțiune.

Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 10 decembrie 2024, Judecătoria Chișinău sediul Centru a admis acțiunea depusă de Turculeț Ștefan și, respectiv anulat parțial Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 125ef. din 08 septembrie 2023 „*cu privire la sancționarea disciplinară a unor angajați din cadrul IGSU al MAI*", în partea ce-l vizează pe Turculeț Ștefan.

În drept, instanța de apel subliniază că conform art. 50 din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 „*privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne*", funcționarul public cu statut special are următoarele obligații: a) să respecte Constituția și legile Republicii Moldova, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, să fie loial instituției din care face parte; b) să acționeze cu competență, responsabilitate și devotament pentru

îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, pentru protejarea și promovarea valorilor și intereselor naționale ale Republicii Moldova, inclusiv în condițiile în care viața, sănătatea și bunurile sale sunt amenințate; c) să respecte jurământul depus și normele deontologice; d) să fie disciplinat și vigilent, să manifeste inițiativă și perseverență, să-și consacre activitatea profesională îndeplinirii competente, integre, corecte și conștiincioase a atribuțiilor de serviciu; e) să respecte principiile, normele și regulile activității profesionale; f) să asigure protecția secretului de stat, a informațiilor privind datele cu caracter personal de care ia cunoștință în exercitarea atribuțiilor de serviciu și a altor informații cu acces limitat, a secretului surselor de obținere a acestora, să păstreze secretul activității desfășurate; g) să-și perfecționeze în permanență pregătirea profesională; h) să-și depună declarația de avere și interese personale în modul și în condițiile prevăzute de lege; h[1]) să respecte prevederile art. 7 alin. (2) din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale; i) să aibă un comportament integru în activitatea publică și în viața personală; j) să declare cadourile simbolice, cele oferite din politețe sau primite cu prilejul unor acțiuni de protocol, a căror valoare nu depășește limitele stabilite de Guvern; k) să cunoască și să întrețină în stare regulamentară tehnica și mijloacele din dotare, să păstreze și să administreze eficient patrimoniul ce i-a fost încredințat pentru uz în activitatea de serviciu; l) să demonstreze respect față de orice persoană, în special față de grupurile vulnerabile; m) să fie respectuos, cuviincios și corect în raporturile cu conducătorii, colegii, subalternii; n) să acorde sprijin colegilor în executarea atribuțiilor de serviciu; o) să informeze șeful ierarhic superior și autoritățile competente cu privire la faptele de corupție ori de influență necorespunzătoare săvârșite personal sau cele săvârșite de către alți funcționari publici cu statut special despre care a luat cunoștință; p) să dea dovadă de demnitate în calitatea sa de funcționar public cu statut special; q) să asigure, potrivit competențelor, informarea corectă a cetățenilor cu privire la informațiile de utilitate publică și de interes personal pentru cetățeni; r) să informeze neîntârziat structura de resurse umane a entității din care face parte și autoritatea specializată a Ministerului Afacerilor Interne despre dobândirea calității procesuale de bănuit, învinuit sau inculpat, precum și despre măsurile procesuale penale dispuse ori hotărârile penale pronunțate împotriva sa; s) să se prezinte la serviciu conform programului de lucru, precum și în afara acestuia, în situații temeinic justificate, pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu recompensarea timpului lucrat potrivit legislației; t) să se prezinte imediat la entitatea în care activează în situații de urgență sau în cazul unor tulburări de amploare ale ordinii și liniștii publice; u) să acționeze conform legii în cazul instituirii unei stări de asediu ori în caz de mobilizare și de război.

De asemenea, conform art. 52 alin. (1) - (2) din aceeași Lege, funcționarului public cu statut special îi este interzis: a) să utilizeze în interes personal sau în alte

scopuri decât cele de serviciu mijloace financiare, tehnico-materiale, echipamente speciale informaționale și alte bunuri ale statului, precum și informațiile de serviciu, puse la dispoziția sa pentru exercitarea atribuțiilor ori la care are acces în virtutea îndeplinirii acestora; b) să abuzeze de calitatea sa oficială și să compromită, prin activitatea sa privată ori publică, prestigiul funcției sau al instituției din care face parte; c) să aplice forța fizică, mijloacele speciale sau armele de foc contrar prevederilor legale; d) să dețină, în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, direct sau prin intermediari, interese de natură să-i afecteze obiectivitatea și independența; e) să solicite ori să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alte avantaje, destinate personal lui sau familiei sale; f) să redacteze, să imprime ori să difuzeze materiale sau publicații cu caracter politic, imoral ori care instigă la indisciplină; g) să întreprindă alte acțiuni interzise prin lege. Funcționarul public cu statut special nu are dreptul să prezinte public informații și date obținute în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu. Poate face comentarii referitoare la astfel de informații și date doar dacă prin aceasta nu se încalcă principiul prezumției de nevinovăție, nu se lezează dreptul la imaginea, demnitatea, viața intimă, familială ori privată a vreunei persoane și nu sînt afectate interesele ori securitatea statului.

Conform art. 58 alin. (1)-(2) din Legea menționată, în funcție de gravitatea faptelor comise și gradul de vinovăție, funcționarului public cu statut special i se pot aplica următoarele sancțiuni disciplinare: a) avertisment; b) mustrare; c) mustrare aspră; d) retrogradare cu un grad special; e) retrogradare în funcție; f) concediere din funcția publică cu statut special. Sancțiunile aplicate se iau în vedere la evaluarea performanțelor profesionale, acordarea gradelor speciale, promovare și recompensare, cu excepția situației în care efectele lor au fost stinse ori acestea au fost ridicate ca recompensă în condițiile prezentei legi.

Potrivit art. 59 alin. (1)-(13) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 „*privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne*”, sancțiunile disciplinare se aplică prin ordinul angajatorului sau al persoanei împuternicite de către acesta. Înainte de aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul sau persoana împuternicită de către acesta este obligată să-i ceară funcționarului public cu statut special o explicație scrisă privind fapta comisă. Refuzul de a prezenta explicația se consemnează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului sau al persoanei împuternicite de către acesta și, după caz, de un reprezentant al salariaților. Concluziile anchetei de serviciu referitoare la fapta comisă din care rezultă date și indicii că a fost săvârșită o infracțiune se remit spre examinare organelor procuraturii; - Funcționarul public cu statut special vizat de ancheta de serviciu are dreptul să cunoască integral materialele anchetei, cu respectarea regimului juridic al datelor cu caracter personal și al informațiilor atribuite la secretul de stat, de asemenea să solicite

și/sau să prezinte probe în apărarea sa. La individualizarea sancțiunii disciplinare se ține seama de activitatea anterioară a funcționarului public cu statut special, de împrejurările în care a fost săvârșită abaterea disciplinară, de cauzele, gravitatea și consecințele acesteia, de gradul de vinovăție, precum și de preocuparea pentru înlăturarea consecințelor faptei comise. Pentru aceeași abatere disciplinară nu se poate aplica mai mult de o sancțiune disciplinară. Cadrul general de desfășurare a anchetei de serviciu, de aplicare, atenuare, agravare și ridicare a sancțiunilor disciplinare se stabilește de către Guvern. Aplicarea sancțiunii disciplinare nu exclude răspunderea penală, contravențională sau civilă, după caz. Sancțiunea disciplinară se aplică în maximum 30 de zile din momentul constatării abaterii disciplinare. Abaterea disciplinară se consideră constatată în momentul aprobării concluziei privind abaterea comisă. Ancheta de serviciu se desfășoară o perioadă de 30 de zile din momentul inițierii acesteia de către persoana abilitată, cu posibilitatea de a fi suspendată în cazul în care vinovăția urmează a fi constatată de către alte organe de ocrotire a normelor de drept sau în cazul în care angajatul se află în concediu anual de odihnă, în concediu de studii ori în concediu medical, precum și în alte împrejurări ce denotă imposibilitatea adoptării unei concluzii definitive în cadrul anchetei de serviciu. Pe perioada anchetei de serviciu se interzice promovarea angajatului în funcție, acordarea acestuia de grade speciale, categorii de calificare și concedii de odihnă. În calitate de conducător al organului ierarhic superior, ministrul afacerilor interne acordă măsuri de stimulare și aplică sancțiuni disciplinare funcționarilor publici cu statut special.

Suplimentar, conform pct. 7 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (*aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.409 din 07 iunie 2017*), funcționarul este obligat: 1) să respecte Constituția și legile Republicii Moldova, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, să fie loial instituției din care face parte; 2) să acționeze cu responsabilitate, competență și devotament pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, pentru protejarea și promovarea valorilor și intereselor naționale ale Republicii Moldova, inclusiv în condițiile în care viața, sănătatea și bunurile îi sunt amenințate; 3) să respecte jurământul depus și normele deontologice; 4) să fie disciplinat și vigilent, să-și consacre activitatea profesională îndeplinirii competente, integre, corecte și conștiincioase a atribuțiilor de serviciu; 5) să respecte principiile, normele și regulile activității profesionale; 6) să asigure protecția secretului de stat, a informațiilor privind datele cu caracter personal de care ia cunoștință în exercitarea atribuțiilor de serviciu și a altor informații cu acces limitat, să nu divulge sursele de obținere a acestora, să păstreze secretul activității desfășurate; 7) să-și perfecționeze în permanență pregătirea profesională; 8) să execute la timp și întocmai atribuțiile conform funcției deținute; 9) să manifeste inițiativă și perseverență, obiectivitate și imparțialitate în exercitarea atribuțiilor de

serviciu; 10) să cunoască actele normative ce reglementează domeniul activității prestate și disciplina de serviciu; 11) să acționeze prompt și obiectiv la solicitările cetățenilor; 12) să ia măsuri pentru apărarea vieții, sănătății, onoarei, demnității și averii cetățenilor în cazurile în care ei sunt amenințați de fapte ilegale sau alte pericole, indiferent dacă se află în timpul sau în afara orelor de serviciu; 13) să depună declarația de avere și interese personale în modul și în condițiile prevăzute de lege; 14) să manifeste un comportament integru în activitatea publică și în viața personală; 15) să declare cadourile simbolice, cele oferite din politețe sau primite cu prilejul unor acțiuni de protocol, a căror valoare nu depășește limitele stabilite de Guvern; 16) să cunoască și să întrețină în stare regulamentară tehnica și mijloacele din dotare, să păstreze și să administreze eficient patrimoniul ce i-a fost încredințat pentru uz în activitatea de serviciu; 17) să demonstreze respect față de orice persoană, în special față de grupurile vulnerabile; 18) să fie respectuos, cuviincios și corect în raporturile cu superiorii, colegii, subalternii; 19) să execute întocmai și în termen oportun ordinele, dispozițiile și indicațiile legale ale superiorilor; 20) să acorde sprijin colegilor în executarea atribuțiilor de serviciu; 21) să informeze șeful ierarhic superior și autoritățile competente cu privire la faptele de corupție ori de influență necorespunzătoare săvârșite personal sau cele săvârșite de către alți funcționari publici cu statut special despre care a luat cunoștință; 22) să informeze șeful ierarhic superior și autoritățile competente cu privire la faptele de tortură, tratament inuman și degradant despre care a luat cunoștință; 23) să dea dovadă de demnitate în calitatea sa de funcționar public cu statut special; 24) să asigure, potrivit competențelor, informarea corectă a cetățenilor referitor la informațiile de utilitate publică și de interes personal pentru cetățeni; 25) să informeze neîntârziat structura de resurse umane a entității din care face parte și autoritatea specializată a Ministerului Afacerilor Interne despre dobândirea calității procesuale de bănuit, învinuit sau inculpat, precum și despre măsurile procesuale penale dispuse ori hotărârile penale pronunțate împotriva sa; 26) să se prezinte la serviciu conform programului de lucru, precum și în afara acestuia, potrivit prevederilor legislației în vigoare; 27) să se prezinte imediat la entitatea în care activează în situații de urgență sau în cazul unor tulburări de amploare ale ordinii și liniștii publice; 28) să acționeze conform legii în cazul instituirii stării de asediu ori în caz de mobilizare și de război; 29) să respecte regulile de port al uniformei, legitimației de serviciu și al mijloacelor speciale; 30) să reprezinte și să promoveze, în limitele mandatului încredințat, relațiile bilaterale și multilaterale ale Republicii Moldova în general și ale Ministerului Afacerilor Interne în particular, la misiunea diplomatică/organizația/instituția internațională în cadrul căreia a fost detașat.

Conform pct. 39 din Statut, se consideră abatere disciplinară fapta (*acțiune sau inacțiune*) a funcționarului săvârșită cu vinovăție prin care au fost încălcate

prevederile prezentului Statut disciplinar, ale actelor normative în vigoare, restrângerile, interdicțiile și incompatibilitățile statuate de legislația în vigoare, ordinele și dispozițiile superiorilor, regulamentul intern sub a căror incidență se înscrie specificul funcției, precum și cerințele fișei postului deținut.

Potrivit pct. 59 din Statut, durata desfășurării anchetei de serviciu nu va depăși termenul de 30 de zile, fără a lua în calcul timpul aflării funcționarului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii, concediul medical sau concediul paternal.

Conform pct. 60 din Statut, termenul anchetei de serviciu poate fi suspendat în cazul care funcționarul public cu statut special se află în concediu anual de odihnă, concediu de studii, concediu medical sau în concediu paternal, precum și în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare.

În corespundere cu pct. 61 din Statut, termenul de suspendare a anchetei de serviciu în cazurile descrise la pct. 60 nu va depăși 6 luni din data comiterii presupusei abateri disciplinare, care este termen de prescripție și de tragere la răspundere disciplinară.

Conform pct. 79 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (*aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.409 din 07 iunie 2017*), în calitate de conducător al organului ierarhic superior, ministrul afacerilor interne acordă stimulări și aplică sancțiuni disciplinare tuturor categoriilor de funcționari.

La caz, instanța de apel reține că temei pentru emiterea ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 125ef. din 08 septembrie 2023 „*cu privire la sancționarea disciplinară a unor angajați din cadrul IGSU al MAI*”, au servit rezultatele anchetei de serviciu inițiate la 21 iulie 2023 de către Serviciul Protecție Internă și Anticorupție al MAI, având la bază plângerea formulată în numele colectivului Centrului Republican de Instruire al IGSU. Astfel, obiectul anchetei a vizat presupuse abateri disciplinare comise de conducerea centrului, în speță de către locotenent-colonelul serviciului intern Zaharia Vasile și de către Turculeț Ștefan în calitate de șef al Catedrei „Pregătirea și perfecționarea serviciului de salvatori și pompieri”.

De altfel, este de subliniat că ancheta a fost demarată la 21 iulie 2023, materialele acesteia au fost finalizate la 08 septembrie 2023, moment în care a fost emis ordinul de sancționare.

Astfel, după cum a stabilit instanța de fond, durata totală a procedurii administrative a fost de 50 de zile, depășind în mod evident termenul maxim de 30 de zile, stabilit prin pct. 59 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI.

Or, conform prevederilor legale incidente, termenul desfășurării anchetei de serviciu poate fi suspendat doar în situații expres prevăzute, cum ar fi aflarea funcționarului vizat în concediu anual de odihnă, concediu de studii, concediu

medical, concediu paternal sau în alte cazuri prevăzute de legislație pct. 60 din Statut.

Cu toate acestea, autoritatea publică pârâtă nu a prezentat niciun act administrativ din care să rezulte că termenul anchetei de serviciu ar fi fost prelungit sau suspendat, or, singura măsură administrativă privind suspendarea termenului, a vizat nemijlocit șeful interimar al Centrului - Zaharia Vasile, care s-a aflat în concediu anual de odihnă în perioada 07 - 14 august 2023, în baza ordinului IGSU nr. 78ef din 04 august 2023.

Totodată, chiar și luând în considerare această suspendare de 8 zile, instanța de apel reiterează că ancheta de serviciu urma să fie finalizată cel târziu până la 29 august 2023.

În aceste condiții, Completul de judecată constată că prima instanță a analizat în mod corespunzător probele și argumentele părților și a reținut corect că sancțiunea disciplinară a fost aplicată în urma unei proceduri administrative desfășurate peste termenul legal, cu derogare de la prevederile art. 59 alin. (11) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016, or, depășirea acestui termen, în absența unei suspendări sau prelungiri, atrage anularea măsurilor administrative întreprinse ulterior expirării termenului legal.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel susține ideea instanței de fond potrivit căreia, încălcarea procedurală afectează legalitatea ordinului contestat, deoarece prin încălcarea termenului legal a procedurii administrative, s-a produs o denaturare a procesului administrativ, afectând dreptul reclamantului la un act administrativ emis în mod legal.

Potrivit jurisprudenței constante a instanțelor de contencios administrativ, orice măsură administrativă trebuie să respecte rigorile legale privind durata și desfășurarea procedurilor, asigurând transparență și respectarea drepturilor părții.

Din perspectiva notată supra, Completul de judecată consideră declarativă susținerea apelantului cu privire la pretinsa legalitate a procedurii disciplinare și respectarea termenului de desfășurare a anchetei de serviciu, or apelantul încearcă să justifice depășirea termenului legal de desfășurare a anchetei de serviciu, calificând-o drept o „adaptare minoră” și lipsită de consecințe juridice, pe când caracterul imperativ al termenului rezultă din finalitatea normei, reprezintă garantarea securității raporturilor de serviciu și prevenirea exercitării arbitrare a puterii disciplinare.

Respectiv, o asemenea abordare a situației este contrară cadrului normativ aplicabil și principiilor de tragere la răspundere disciplinară.

De asemenea, instanța de apel subliniază că jurisprudența constantă și doctrina dreptului administrativ reține că termenele stabilite pentru tragerea la răspundere disciplinară sunt termene de decădere, a căror nerespectare atrage nulitatea actului

administrativ sancționator, independent de existența sau inexistența unui prejudiciu concret pentru persoana vizată.

În context, instanța de apel consideră irelevante argumentele Ministerului Afacerilor Interne potrivit cărora, depășirea termenului procedural nu ar fi generat prejudicii este lipsit de relevanță juridică, deoarece legalitatea unui act administrativ nu este condiționată de existența unui prejudiciu material, ci de respectarea strictă a procedurii prevăzute de lege.

Prin urmare, instanța de fond corect a constatat că procedura disciplinară a fost desfășurată peste termenul legal, ceea ce afectează însăși legalitatea sancțiunii aplicate.

Totodată, reieșind din împrejurările cauzei, se atestă că apelantul face trimitere la existența unor indicații verbale, ceea ce contravine principiilor legalității și ierarhiei actelor administrative, or executarea unor indicații verbale, în lipsa unui ordin scris și a unei desemnări formale a responsabilităților, nu poate constitui temei suficient pentru angajarea răspunderii disciplinare, mai ales în contextul în care reglementările interne impun expres formalizarea procedurilor cu privire la exploatarea mijloacelor de transport.

În altă ordine de idei, instanța apreciază oportun să sublinieze că apelantul nu a argumentat în cererea de apel, necesitatea aplicării în privința reclamantului, a sancțiunii disciplinare respective, precum și motivele din care nu a fost luată în considerare o altă măsură disciplinară în condițiile explicate de Turculeț Ștefan.

În aceeași ordine de idei, cu privire la câmpul de aplicare al principiilor unui proces echitabil, Completul amintește că prin hotărârea din 23 iunie 1981, pronunțată în cauza *Le Compte, Van Leuven și De Meyere vs Belgia*, §51, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că procedurile disciplinare intră sub incidența articolului 6§1 din Convenție în materie de echitate a procesului și de soluționare a cauzei într-un termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială.

Totodată, Curtea Europeană a menționat că atunci când autoritățile publice investite cu atribuții de cercetare a abaterilor disciplinare și de sancționare a acestora nu îndeplinesc exigențele unei instanțe independente și imparțiale, legislația statului trebuie să permită accesul la o instanță judecătorească care prezintă toate garanțiile prevăzute de articolul 6 din Convenție (*Frankowicz v. Polonia*, 16 decembrie 2008, § 60, și *Chaudet v. Franța*, 29 octombrie 2009, § 36).

Curtea Europeană a arătat în cauza *De Geouffre de la Pradelle vs Franța* (*16 decembrie 1992, § 34*) faptul că este necesar ca legislația națională să asigure fiecărei persoane „o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale”.

Din conținutul normelor legale citate mai sus, urmează că răspunderea disciplinară poate fi angajată numai dacă sunt întrunite toate elementele

constitutive ale abaterii. Absența oricăreia dintre ele face ca abaterea și, pe cale de consecință, răspunderea să nu poată exista.

De altfel, în condițiile speței, pe lângă nerespectarea termenului emiterii ordinului de sancționare, nici în prima instanță și nici în instanța de apel, nu a fost demonstrată gravitatea abaterii comisă de către Turculeț Ștefan, care să fortifice sancțiunea aplicată de către partea pârâtă/apelantă.

Mai mult ca atât, potrivit practicii Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. 1 din Convenție, include dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor (*Artico vs Italia, 13 mai 1980, și Dumitru Popescu vs România, 26 aprilie 2007*).

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, art. 6 din Convenție impune instanței obligația de a analiza efectiv temeiurile, argumentele și propunerile de probatoriu ale părților, fără a decide a priori asupra pertinenței acestora (*Perez vs Franța și Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994*). În subsidiar, dreptul la o instanță include nu doar dreptul de a introduce o acțiune, ci și dreptul de a obține soluționarea litigiului de către o instanță (*Parohia greco-catolică Lupeni și alții vs România [MC], 29 noiembrie 2016*).

Astfel, conform practicii CtEDO, în cadrul unui proces echitabil, instanța are obligația de a examina efectiv problemele esențiale supuse aprecierii sale și nu se poate limita doar la adoptarea motivelor și concluziilor părților.

Având în vedere aceste considerente și constatările expuse anterior, instanța de apel apreciază ca întemeiată soluția instanței de fond și anume că ordinului Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nr. 125ef. din 08 septembrie 2023 „*cu privire la sancționarea disciplinară a unor angajați din cadrul IGSU al MAI)*”, în partea ce vizează pe Turculeț Ștefan, urmează a fi anulat.

Suplimentar, contrar normelor de drept care reglementează sarcina probațiunii în contencios administrativ conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, Completul de judecată menționează că apelantul nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor în instanța de apel, iar instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor.

De altfel, Completul judiciar mai consideră important de remarcat faptul că utilizând calea de atac - apelul, Ministerul Afacerilor Interne nu a prezentat probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată, iar esența alegațiilor din apel sunt similare celor expuse în fața primei instanțe, care au fost dezbătute și corect respinse.

Din raționamentele menționate mai sus și având în vedere faptul că, prima instanță a elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei, a apreciat obiectiv și sub

toate aspectele probele administrate la dosar, adoptând o hotărâre legală și întemeiată, aplicând și interpretând corect normele legale, iar cererea de apel este neîntemeiată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge apelul și a menține hotărârea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 10 decembrie 2024.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei